

KARTA KURSU

Nazwa	Edukacja prośrodowiskowa	
Nazwa w j. ang.		
Koordynator	Dr inż. Piotr Bieniek	Zespół dydaktyczny
		Dr inż. Piotr Bieniek
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest pogłębienie interdyscyplinarnej wiedzy o środowisku przyrodniczym oraz kształtowanie umiejętności wykorzystania jej w rozwiązywaniu problemów zawodowych oraz w działaniach związanych z nieformalną edukacją ekologiczną różnych grup społecznych, merytoryczne i metodyczne wsparcie studentów w zakresie idei zrównoważonego rozwoju, wskazanie studentom wzajemnego uwarunkowania płaszczyzn zrównoważonego rozwoju: ochrony środowiska, rozwoju gospodarczego oraz rozwoju indywidualnego i społecznego człowieka. Przygotowanie do pracy w zawodach: koordynator edukacji ekologicznej, doradca do spraw ochrony środowiska, lider edukacji ekologicznej.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowe wiadomości z zakresu botaniki, zoologii, ekologii i ochrony środowiska oraz chemii
Umiejętności	Wyszukiwanie informacji, poszukiwanie artykułów naukowych w internetowych bazach danych, znajomość narzędzi IT (edytor tekstu, program do tworzenia prezentacji multimedialnych, przygotowanie materiałów do prezentacji)
Kursy	Botanika i mykologia, Zoologia, Technologiczne podstawy ochrony środowiska, Bioetyka, Ekologia ogólna, Podstawy prawne ochrony środowiska, Podstawy zarządzania środowiskiem, Chemia nieorganiczna i analityczna

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01. Definiuje założenia edukacji ekologicznej w świetle dokumentów państwowych (polityka ekologiczna państwa, strategię rozwoju regionalnego).	K_W14
	W02. Przedstawia i wyjaśnia założenia edukacji ekologicznej w formalnym i nieformalnym systemie kształcenia	K_W14
	W03. Charakteryzuje założenia, formy i metody działania organizacji i ruchów ekologicznych w Polsce i na świecie	K_W14
	W04. Charakteryzuje społeczne i filozoficzne problemy ochrony środowiska	K_W12, K_W23
	W05. Objasnia rolę zajęć terenowych, przyrodniczych ścieżek dydaktycznych i laboratoriów terenowych w kształceniu ekologicznym i środowiskowym	K_W11
	W06. Objasnia aspekty prawne i etyczne związane z ochroną środowiska przyrodniczego	K_W23
Umiejętności	U01. Formułuje cele edukacji ekologicznej	K_U3, K_U4, K_U15, K_U24
	U02. Planuje i stosuje metody, techniki i narzędzia badawcze w określaniu poziomu świadomości ekologicznej różnych grup społecznych	K_U3, K_U4, K_U5, K_U10, K_U27
	U03. Przeprowadza pomiar postaw i świadomości ekologicznej różnych grup społecznych respondentów, projektuje działania służące podnoszeniu poziomu świadomości ekologicznej różnych grup społecznych	K_U3, K_U4, K_U5, K_U10, K_U27
	U04. Planuje praktyczne działania na rzecz ochrony przyrody i środowiska,	K_U15, K_U18, K_U24, K_U28, K_U31
	U05. Wykorzystuje różnorodne źródła i metody pozyskiwania informacji o środowisku,	K_U3, K_U22, K_U23
	U06. Analizuje obserwowane zjawiska, będące następstwem działalności człowieka i wskazuje najbardziej prawdopodobną ich genezę	K_U11, K_U15
Kompetencje społeczne	K01. Prezentuje postawę prośrodowiskową	K_K1, K_K5, K_K6
	K02. Odczuwa potrzebę ochrony roślin, zwierząt i form krajobrazu	K_K1, K_K5, K_K6
	K03. Ma świadomość zagrożeń środowiska przyrodniczego	K_K7
	K04. Wykazuje aktywną współpracę w grupie	K_K4
	K05. Rozumie zmienność środowiska oraz konieczność ciągłego dostosowywania rozwiązań do zmieniających się problemów	K_K2

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin	10	20								
	Z	Z								

Opis metod prowadzenia zajęć

kurs na uczelnianej platformie moodle
 wykład nagrany w formie filmowej (wykładowca + prezentacja)
 konsultacje w miarę potrzeb przez e-mail, Teams lub stacjonarnie (po umówieniu)

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01	X												
W02	X												
W03	X												
W04	X												
W05	X												
W06	X												
U01	X												
U02	X												
U03	X												
U04	X												
U05	X												
U06	X												
K01	X												
K02	X												
K03	X												
K04	X												

Kryteria oceny	Zaliczenie kolokwium oraz wykonanie zadanych prac części ćwiczeniowej

Uwagi	

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Definicja i elementy systemu edukacji prośrodowiskowej.
 Cele, formy, metody i środki edukacji prośrodowiskowej.
 Treści edukacji prośrodowiskowej i jej planowanie.
 Humanizm ekologiczny i „ekologia głęboka” w edukacji prośrodowiskowej.
 Ogólna charakterystyka koncepcji wyjaśniających zależność społeczeństwo – środowisko (koncepcja opanowania przyrody, koncepcja technosfery, koncepcja ekologizmu, paradygmat ekologiczny) i wykorzystanie ich w edukacji prośrodowiskowej.
 Tradycyjne i nowoczesne formy kształcenia prośrodowiskowego na szczeblu podstawowym, średnim i wyższym.
 Edukacja prośrodowiskowa w rodzinie oraz środowisku pracy i życia.
 Ochrona środowiska i ekorozwój w świadomości społecznej.
 Bieżące i perspektywiczne zadania edukacji na rzecz ochrony środowiska w Polsce.
 Edukacja prośrodowiskowa w polskich uwarunkowaniach prawnych oraz oficjalnych dokumentach państwowych i międzynarodowych (raporty i międzynarodowe deklaracje).
 Narodowa strategia edukacji prośrodowiskowej.
 Organizacja edukacji prośrodowiskowej w Polsce w formalnym systemie kształcenia.
 Rola uniwersyteckich studiów ochrony środowiska w systemie edukacji prośrodowiskowej.

Wykaz literatury podstawowej

1. Domka L.: Dialog z przyrodą w edukacji dla ekorozwoju, PWN, Warszawa - Poznań 2001
2. Tuszyńska L.: Edukacja ekologiczna. Dla nauczycieli i studentów, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa 2006
3. Grodzińska-Jurczak M., Jamka R.: Edukacja Ekologiczna. Zbiór materiałów dla nauczycieli i studentów, Studio Wydawnicze Opal PG, Kraków 2000
4. Domka L.: Kryzys środowiska a edukacja dla ekorozwoju – wyd. 2 popr. i poszerz. – Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Poznań 1998
5. Odum E.: Ekologia-Wybrane aspekty świadomości ekologicznej, Warszawa 1999
6. Kozłowski S.: Ekorozwój – wyzwanie XXI wieku, PWN, Warszawa 2000
7. Edukacja biologiczna i środowiskowa. Innowacje. Inspiracje
8. International Research in Geographical and Environmental Education
9. Journal of Environmental Education
10. Bieniek P., Walosik A.: Zmiany świadomości ekologicznej i środowiskowej społeczeństwa na tle aktualnych uregulowań prawnych, [w:] Edukacja przyrodnicza – klasyka czy nowoczesność, Wyd. Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2018
11. Walosik A., Bieniek P.: Edukacja dla zrównoważonego rozwoju w kształceniu formalnym, [w:] Edukacja przyrodnicza – klasyka czy nowoczesność, Wyd. Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2018

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Kielczewski D.: Ekologia społeczna, Wyd. Ekonomia i Środowisko, Białystok 2001
2. Papuziński A. (red.): Wprowadzenie do filozoficznych problemów ekologii, Wyd. Uczelniane WSP, Bydgoszcz 1999
3. Fudali I.: Kultura ekologiczna młodzieży, Wyd. Akademii Świętokrzyskiej, Kielce 2002
4. Meadows D.H., Meadows D.L., Randers J.: Przekraczanie granic. Globalne załamanie czy bezpieczna przyszłość, Centrum Uniwersalizmu przy UW / Polskie Towarzystwo Współpracy z Klubem Rzymskim, Warszawa 1995
5. Podstawy programowe kształcenia ogólnego

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	5
Ogółem bilans czasu pracy		40
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2